
INHOUD

	<u>Blz.</u>
1. WERKLOOSHEID	1
2. WERKAANBIEDINGEN.....	6
3. TIJDELIJKE WERKLOOSHEID	9
4. VERGUNDE EN BEGONNEN WONINGEN	10
5. OMZET EN INVESTERINGEN	13
6. STARTERS	16
7. FAILLISEMENTEN EN VERLOREN JOBS.....	19
8. INSCHRIJVINGEN VAN PERSONENWAGENS	21
9. CONJUNCTUURINDICATOR VAN DE NATIONALE BANK	23
10. OVERZICHTSTABEL VOOR WEST-VLAANDEREN EN HET VLAAMSE GEWEST.....	24
11. BESLUIT	26

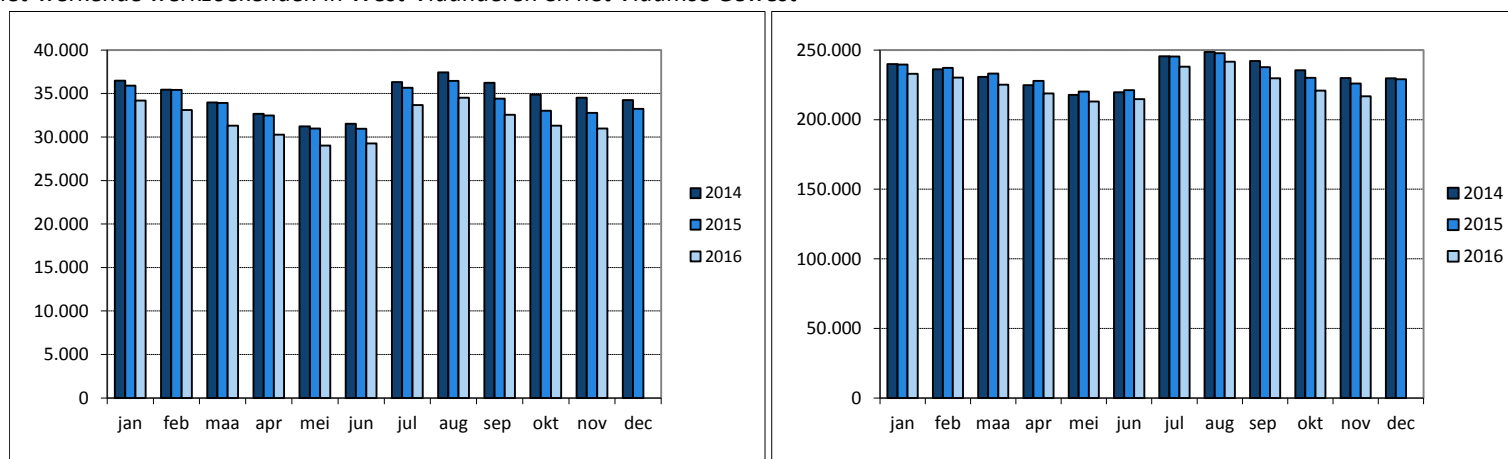
1. WERKLOOSHEID

BRON: VDAB, RVA

Cijfers tot en met november 2016.

Indicator: totaal aantal werklozen¹

Figuur 1: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

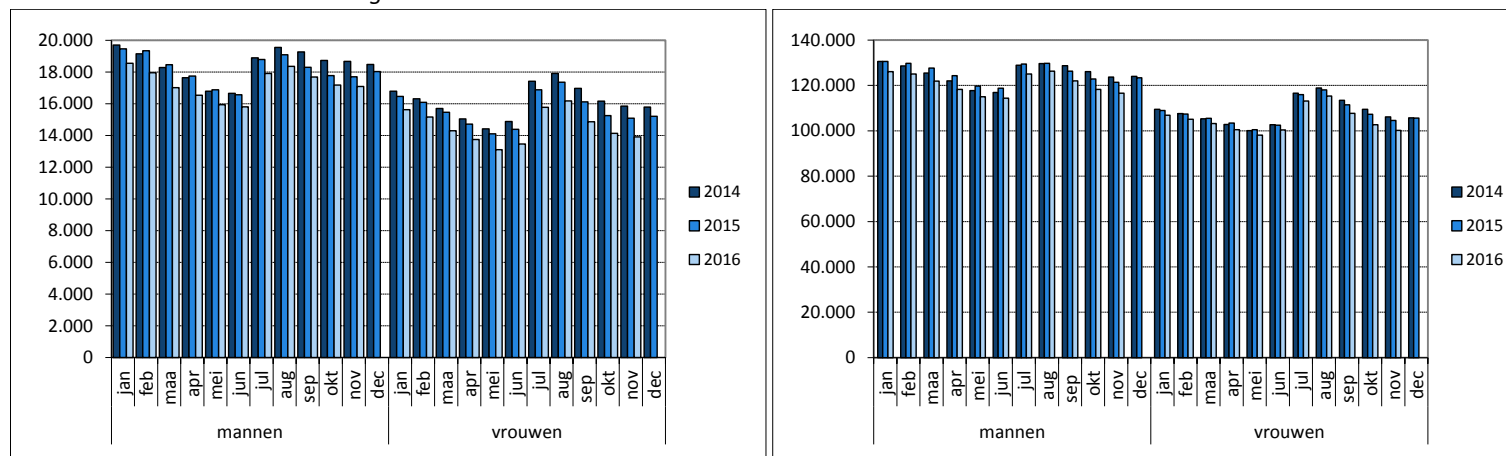
	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
November 2016	Aantal: 30.983 -5,5% op jaarbasis	Aantal: 216.738 -4,1% op jaarbasis
Oktober 2016	-5,2% op jaarbasis	-4,0% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2016	-5,4% op jaarbasis	-2,9% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2016	-6,2% op jaarbasis	-3,4% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2016	-6,3% op jaarbasis	-3,1% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2015	-4,5% op jaarbasis	-1,5% op jaarbasis

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

¹ Onder werklozen wordt verstaan: het aantal niet-werkende werkzoekenden. Zij vertegenwoordigen het bij de VDAB ingeschreven arbeidsmarktpotentieel. In deze groep zijn onder meer de schoolverlaters, de vrij ingeschrevenen en een zeer diverse restgroep (met daarin de tijdelijk geschorsten) opgenomen. Een nadeel is wel dat de oudere werklozen met vrijstelling van inschrijving als werkzoekend niet zijn opgenomen.

Indicator: aantal werklozen naar geslacht

Figuur 2: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden naar geslacht in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

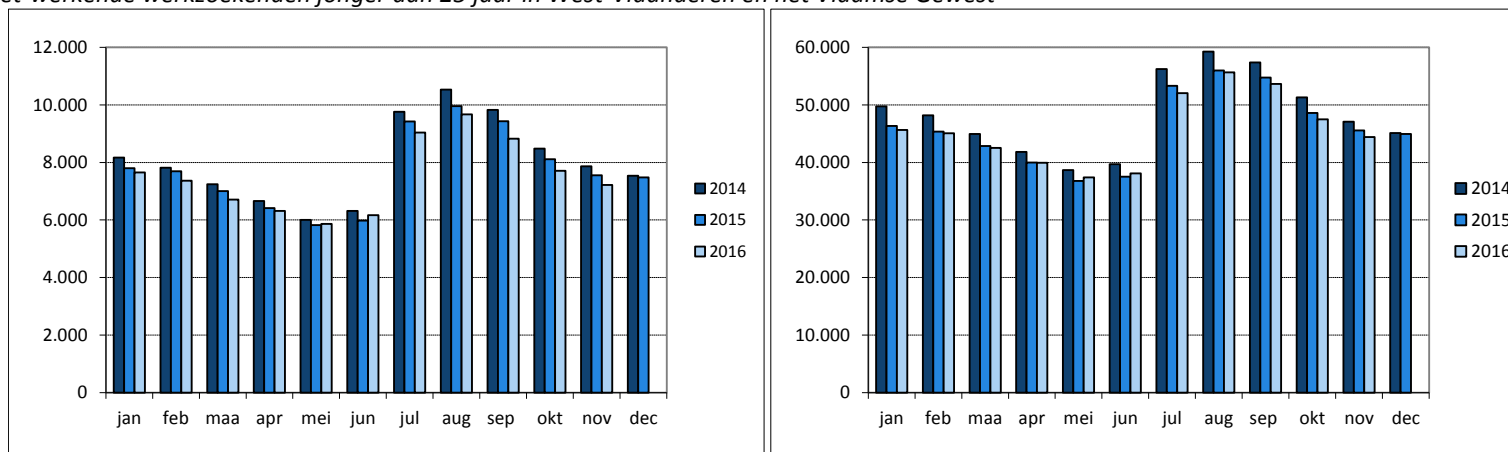

	WEST-VLAANDEREN		VLAAMS GEWEST	
	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
November 2016	Aantal: 17.080 -3,5% op jaarbasis	Aantal: 13.903 -7,8% op jaarbasis	Aantal: 116.601 -3,9% op jaarbasis	Aantal: 100.137 -4,3% op jaarbasis
Oktober 2016	-3,3% op jaarbasis	-7,4% op jaarbasis	-3,8% op jaarbasis	-4,2% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2016	-4,0% op jaarbasis	-7,0% op jaarbasis	-3,2% op jaarbasis	-2,7% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2016	-5,7% op jaarbasis	-6,7% op jaarbasis	-4,2% op jaarbasis	-2,5% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2016	-6,5% op jaarbasis	-6,1% op jaarbasis	-3,9% op jaarbasis	-2,1% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2015	-4,3% op jaarbasis	-4,7% op jaarbasis	-1,7% op jaarbasis	-1,2% op jaarbasis

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Indicator: aantal jeugdwerklozen

Figuur 3: Evolucie van het aantal niet-werkende werkzoekenden jonger dan 25 jaar in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

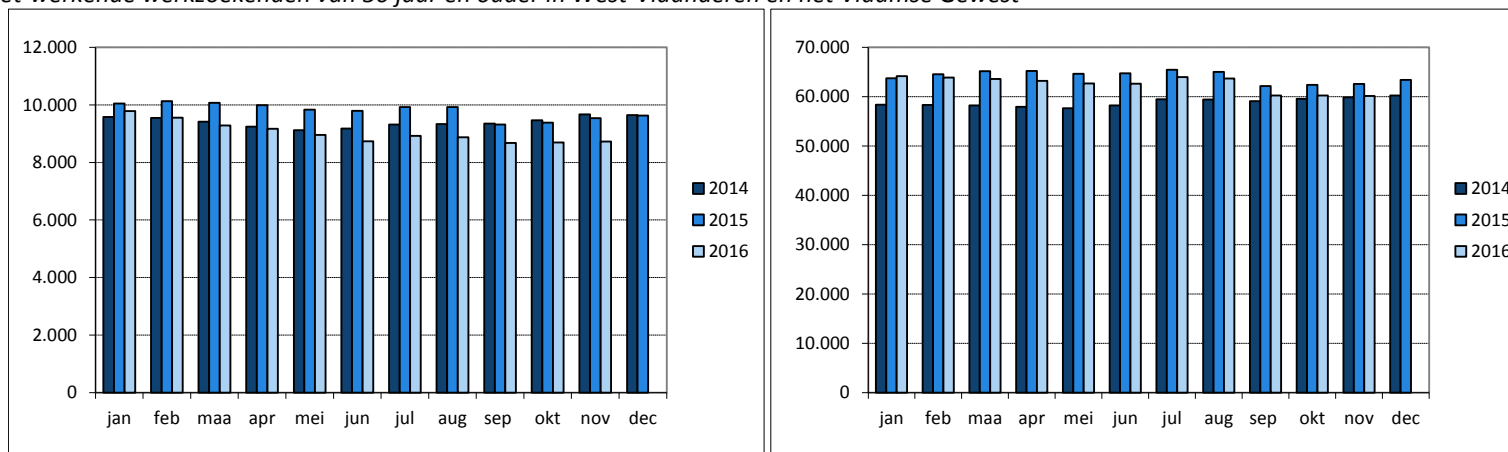

	WEST-VLAANDEREN		VLAAMS GEWEST	
November 2016	Aantal: 7.219 -4,4% op jaarbasis	Aandeel in totaal: 23,3% +0,3%punt op jaarbasis	Aantal: 44.406 -2,5% op jaarbasis	Aandeel in totaal: 20,5% +0,3%punt op jaarbasis
Oktober 2016	-4,9% op jaarbasis		-2,3% op jaarbasis	
Kwartaal 3 - 2016	-4,4% op jaarbasis		-1,7% op jaarbasis	
Kwartaal 2 - 2016	+0,7% op jaarbasis		+1,0% op jaarbasis	
Kwartaal 1 - 2016	-3,4% op jaarbasis		-1,0% op jaarbasis	
Kwartaal 4 - 2015	-3,1% op jaarbasis		-3,0% op jaarbasis	

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Indicator: aantal werklozen van 50 jaar en ouder

Figuur 4: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden van 50 jaar en ouder in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

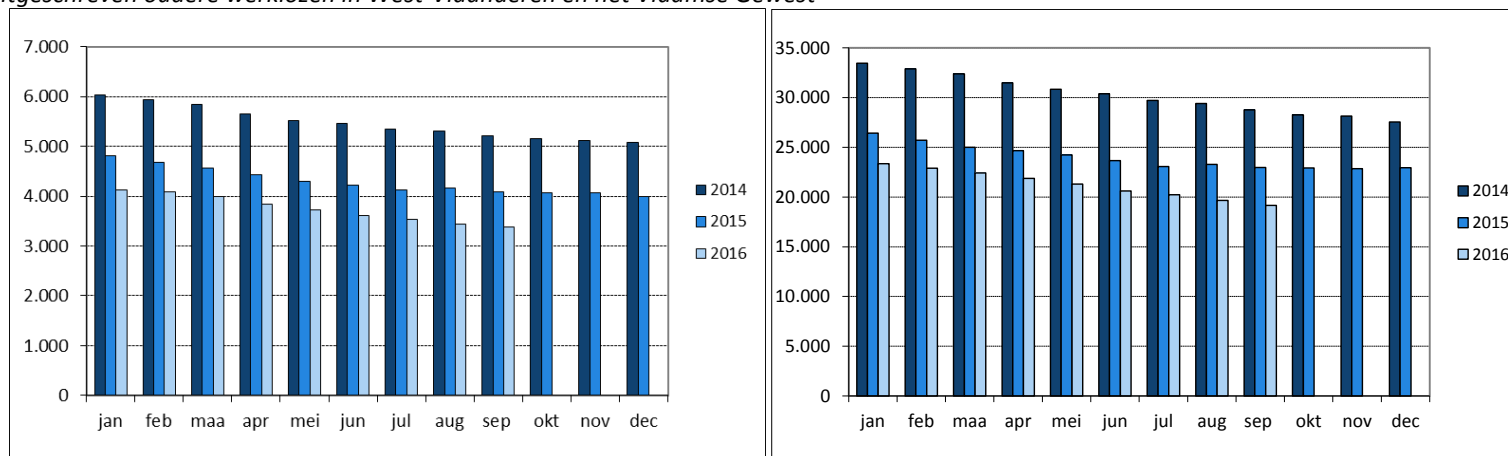

	WEST-VLAANDEREN		VLAAMS GEWEST	
November 2016	Aantal: 8.728 -8,5% op jaarbasis	Aandeel in totaal: 28,2% -0,9%punt op jaarbasis	Aantal: 60.143 -3,9% op jaarbasis	Aandeel in totaal: 27,7% +0,1%punt op jaarbasis
Oktober 2016	-7,3% op jaarbasis		-3,4% op jaarbasis	
Kwartaal 3 - 2016	-9,2% op jaarbasis		-2,5% op jaarbasis	
Kwartaal 2 - 2016	-9,3% op jaarbasis		-3,1% op jaarbasis	
Kwartaal 1 - 2016	-5,4% op jaarbasis		-0,9% op jaarbasis	
Kwartaal 4 - 2015	-0,8% op jaarbasis		+4,8% op jaarbasis	

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Indicator: aantal oudere uitgeschreven werklozen van 50 jaar en ouder

Figuur 5: Evolutie van het aantal uitgeschreven oudere werklozen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
September 2016	Aantal: 3.374 -17,4% op jaarbasis	Aantal: 19.159 -16,6% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2016	-16,3% op jaarbasis	-14,8% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2016	-13,8% op jaarbasis	-12,1% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2016	-13,2% op jaarbasis	-11,0% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2015	-21,0% op jaarbasis	-18,1% op jaarbasis

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

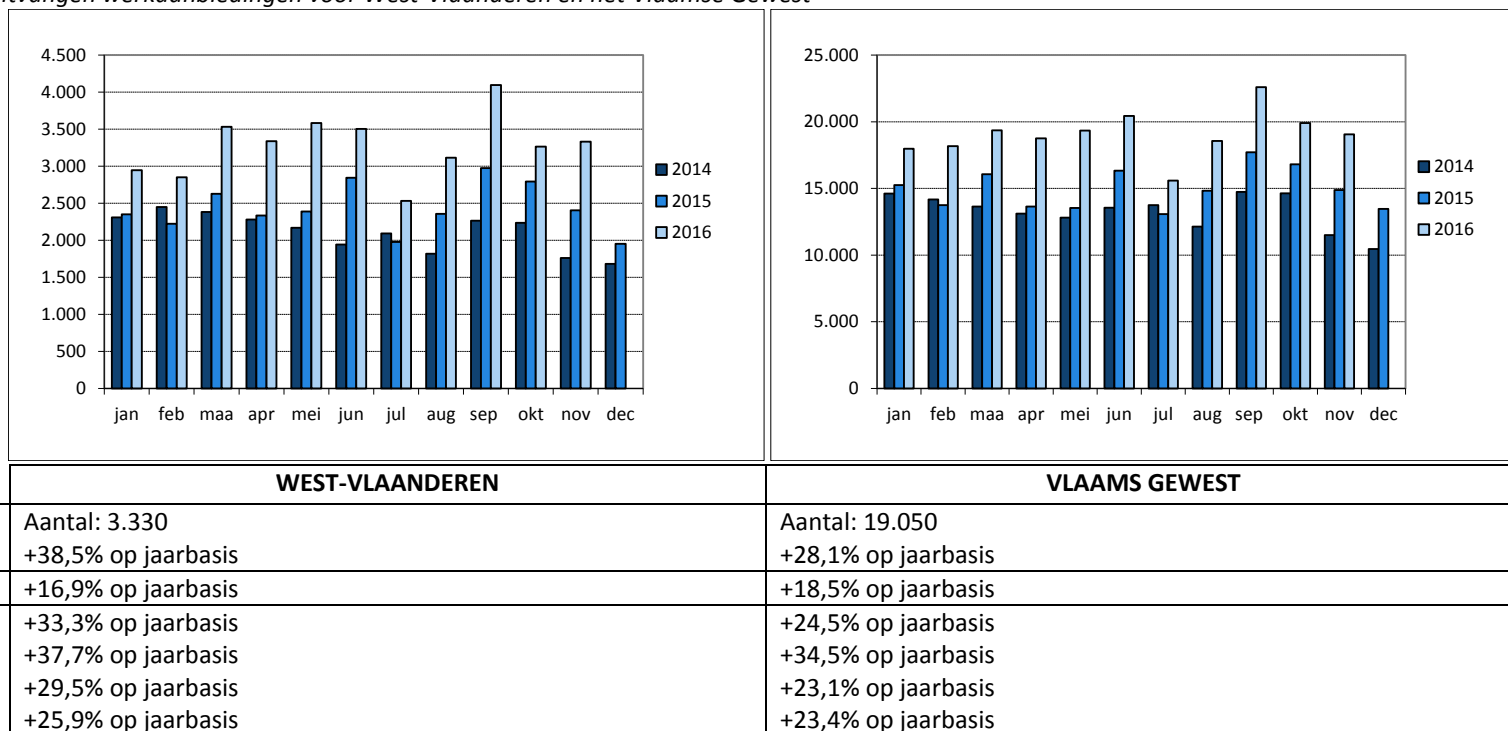
2. WERKAANBIEDINGEN

BRON: VDAB

Cijfers tot en met november 2016.

Indicator: aantal ontvangen vacatures²

Figuur 6: Evolutie van het aantal ontvangen werkaanbiedingen voor West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

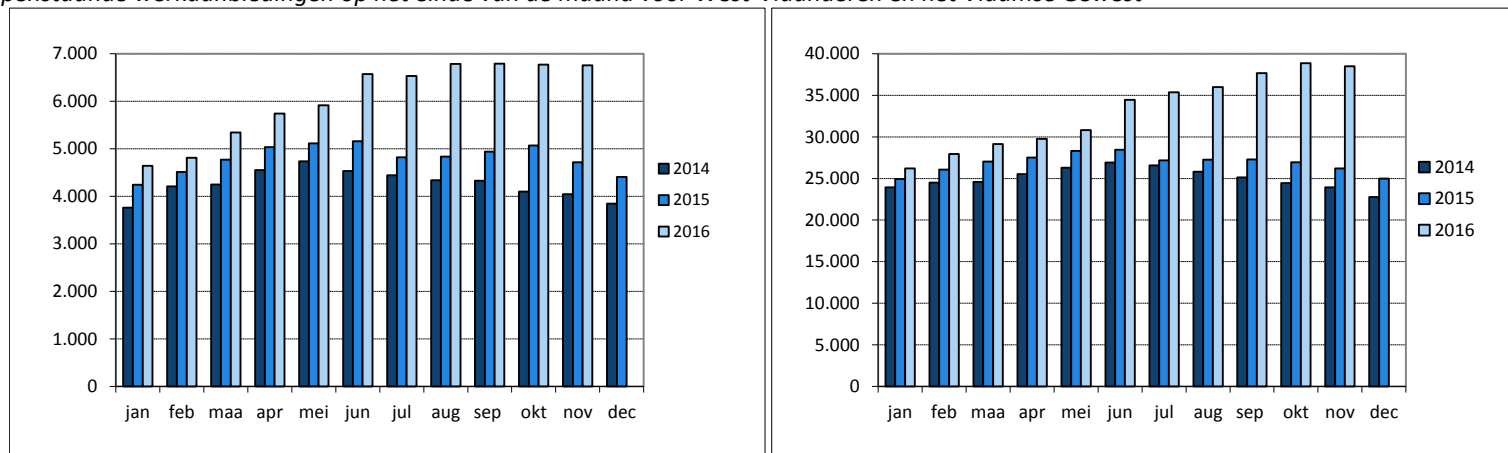

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

² In het Normaal Economisch Circuit (NEC), exclusief interim-vacatures. Wegens te grote niet-conjunctuurgerelateerde schommelingen worden de vacatures voor studentenjobs vanaf januari 2014 niet meer meegeteld in het Normaal Economisch Circuit. Vanaf januari 2015 worden enkel die vacatures meegenomen die rechtstreeks aan de VDAB worden gemeld.

Indicator: aantal openstaande vacatures

Figuur 7: Evoluitie van het aantal openstaande werkaanbiedingen op het einde van de maand voor West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

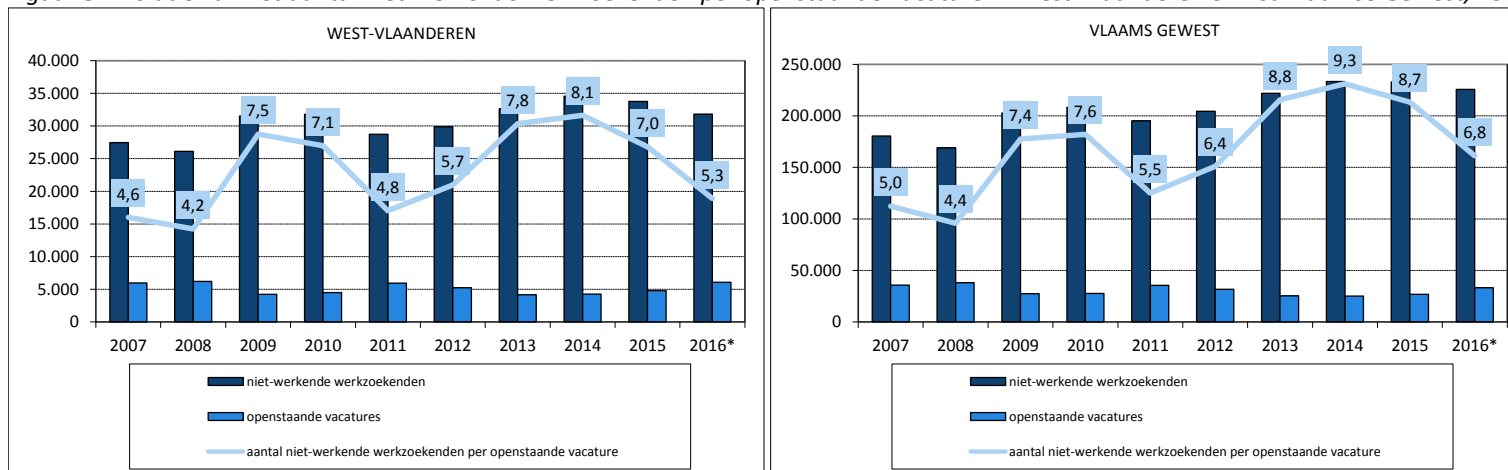

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
November 2016	Aantal: 6.759 +43,4% op jaarbasis	Aantal: 38.489 +46,9% op jaarbasis
Oktober 2016	+33,6% op jaarbasis	+44,2% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2016	+37,8% op jaarbasis	+33,5% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2016	+19,1% op jaarbasis	+12,8% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2016	+9,4% op jaarbasis	+6,7% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2015	+18,4% op jaarbasis	+9,8% op jaarbasis

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Indicator: aantal niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature³

Figuur 8: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2007-2016 (t/m november 2016)

BRON: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

³ Een stijgende arbeidsmarktkrapte en een toenemend aantal openstaande vacatures zijn tekenend voor een aantrekkelijke conjunctuur.

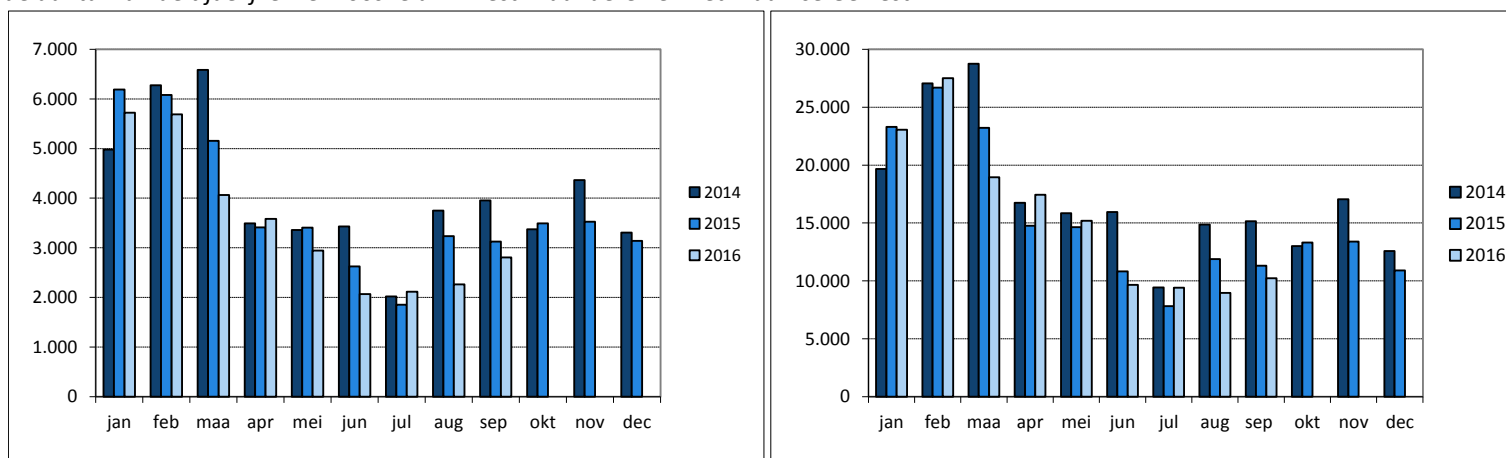
3. TIJDELIJKE WERKLOOSHEID

BRON: RVA

Cijfers tot en met september 2016.

Indicator: gemiddeld aantal van de tijdelijke werkloosheid⁴

Figuur 9: Evolutie van het gemiddelde aantal van de tijdelijke werkloosheid in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
September 2016	Aantal: 2.808 (-10,1% op jaarbasis)	Aantal: 10.219 -9,6% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2016	-12,4% op jaarbasis	-7,8% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2016	-8,9% op jaarbasis	+5,1% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2016	-11,2% op jaarbasis	-5,0% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2015	-8,1% op jaarbasis	-11,8% op jaarbasis

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

⁴ Het gemiddelde aantal van de tijdelijke werkloosheid brengt het aantal vergoedbare dagen van tijdelijke werkloosheid in verhouding tot het aantal potentiële arbeidsdagen in de betrokken maand. Deze cijfers mogen niet gebruikt worden als indicatie van de werklozen, omdat het gaat om personen die nog steeds door een arbeidscontract gebonden zijn, maar om tijdelijke redenen geen werk hebben. De voornaamste oorzaak van tijdelijke werkloosheid is van economische aard, maar ook weersomstandigheden, jaarlijkse vakantie voor beginnende werknemers, overmacht, technische stoornis of stakingen kunnen een oorzaak zijn.

4. VERGUNDE EN BEGONNEN WONINGEN

BRON: FOD Economie, Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

Voorlopige cijfers tot en met augustus 2016⁵ (vergunde woningen).

Door laattijdige aangiften en een hoge non-respons op de enquête zijn voor het aantal begonnen woningen geen nieuwe cijfers beschikbaar.

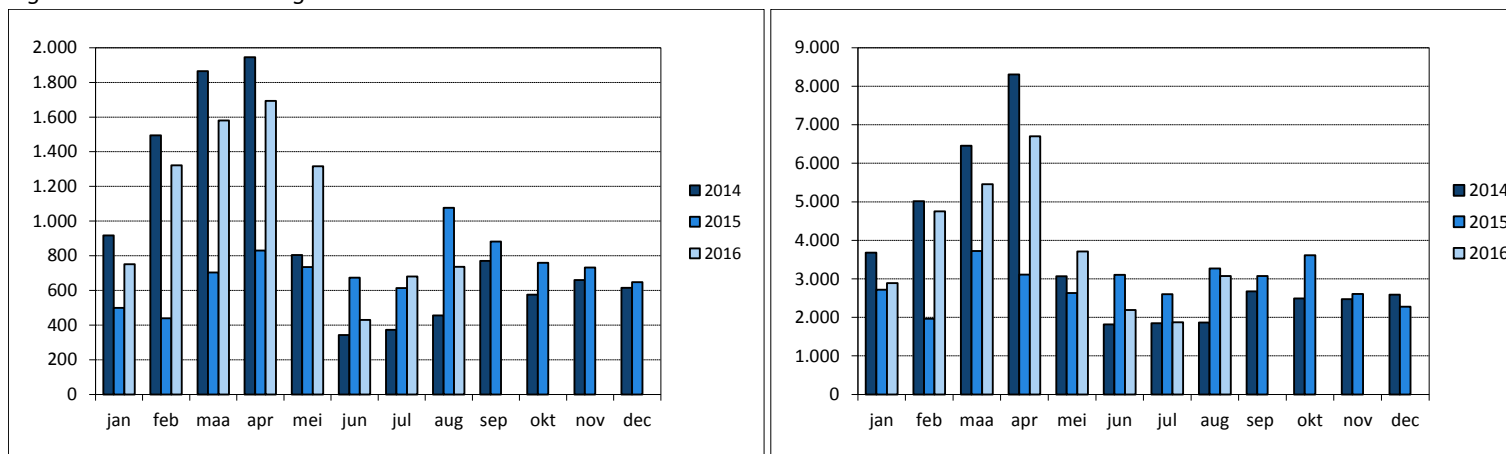
De statistiek van de vergunde en begonnen woningen is een statistiek die onderhevig is aan grote schommelingen, waardoor de analyse telkens best gebeurt over een langere tijdspanne en op basis van (voortschrijdende) gemiddeldes. Bovendien werd de evolutie van de statistiek begin 2014 en begin 2016 grotendeels bepaald door (aangekondigde) wijzigingen in de regelgeving. Hierdoor is het moeilijk om op basis van de evolutie van deze statistiek uitspraken te doen over de conjuncturele evolutie, i.c. het consumentenvertrouwen.

Zo daalt bijvoorbeeld iedere twee jaar het toegelaten maximale E-peil voor nieuwbouwwoningen. Er was een verstrenging op 1 januari 2014 en er volgde een nieuwe op 1 januari 2016. Om te voldoen aan de strengere eisen zijn meestal investeringen nodig die de bouwkost met ettelijke duizenden euro's verhogen. Bij elke verstrengingsronde stellen we in de statistiek een anticipatie-effect vast. In de maanden direct volgend op de verstrenging zien we een veel sterkere toename van het aantal vergunningen dan normaal. Na deze tijdelijke piek daalt het aantal vergunningen tot historisch lage niveaus (bron: www.vcb.be).

⁵ Omdat de FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), niet alle formulieren tijdig ontvangt, worden de ontbrekende cijfers bijgeschat op basis van historische gegevens per arrondissement. Zodra de FOD Economie over de volledige informatie beschikt, worden de voorlopige cijfers vervangen door definitieve cijfers.

Indicator: vergunde nieuwbouwwoningen

Figuur 10: Evolutie van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

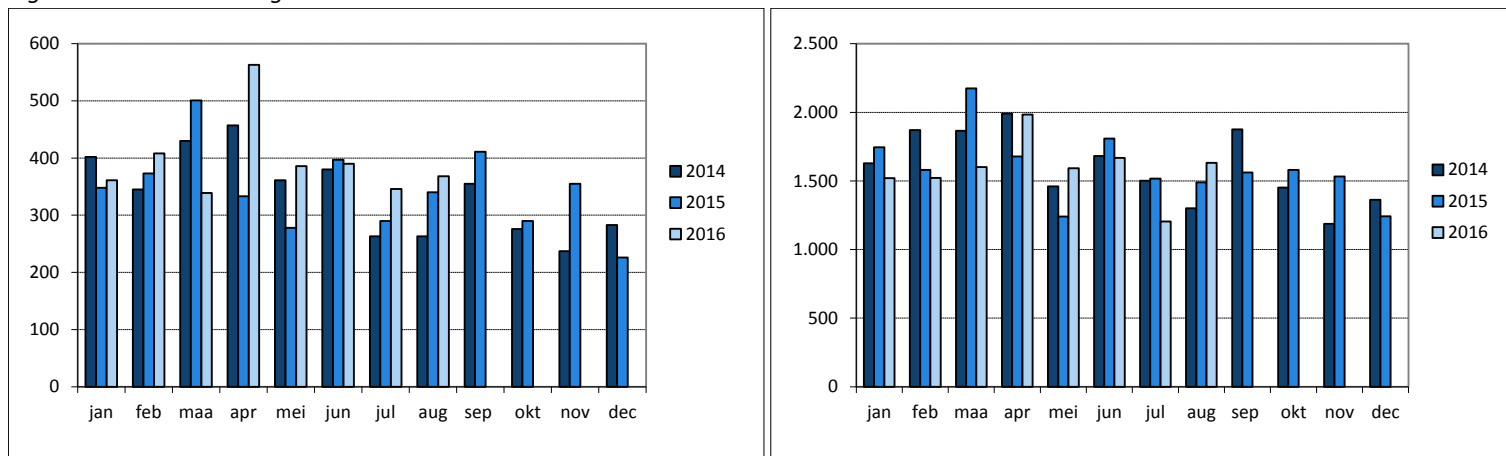

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Augustus 2016	Aantal: 736 -31,7% op jaarbasis	Aantal: 3.071 -6,0% op jaarbasis
Juli 2016	+10,7% op jaarbasis	-28,0% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2016	+53,7% op jaarbasis	+42,5% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2016	+122,4% op jaarbasis	+55,9% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2015	+15,6% op jaarbasis	+12,5% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2015	+60,9% op jaarbasis	+40,0% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Indicator: vergunde renovatiebouwwoningen

Figuur 11: Evolutie van het aantal vergunde renovatiewoningen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Augustus 2016	Aantal: 368 +8,2% op jaarbasis	Aantal: 1.632 +9,5% op jaarbasis
Juli 2016	+19,3% op jaarbasis	-20,5% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2016	+32,8% op jaarbasis	+10,9% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2016	-9,3% op jaarbasis	-15,6% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2015	+9,4% op jaarbasis	+8,9% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2015	+18,2% op jaarbasis	-2,4% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

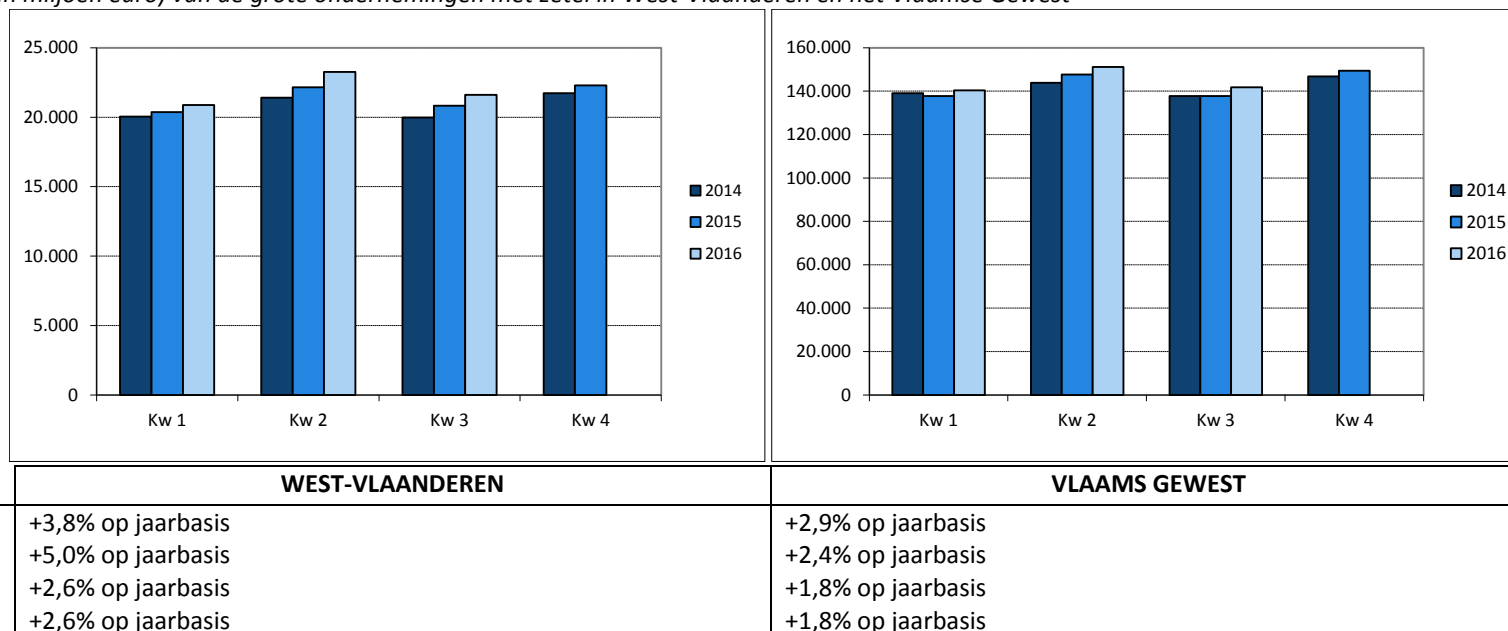
5. OMZET EN INVESTERINGEN

BRON: FOD Economie, Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

Cijfers tot en met het derde kwartaal van 2016.

Indicator: omzet⁶

Figuur 12: Evolutie van de omzet (in miljoen euro) van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

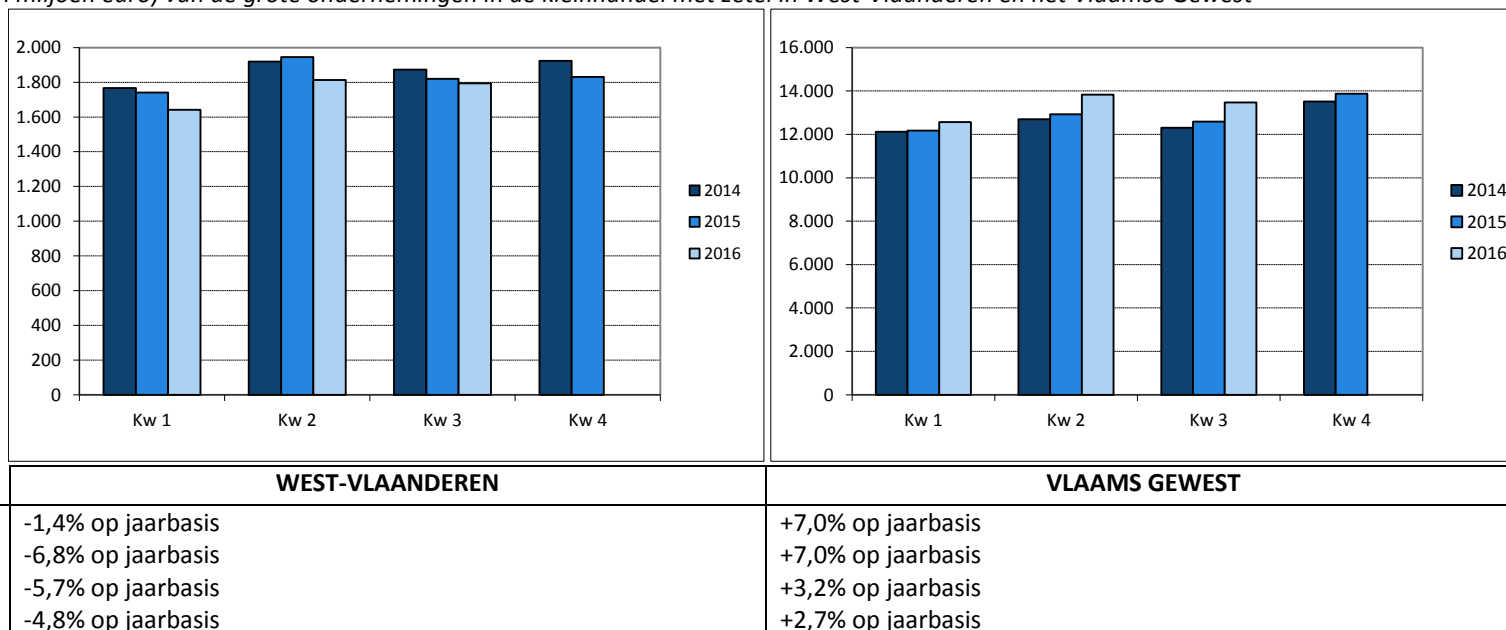

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

⁶ Het feit dat de registratie gebeurt naar vestiging van de hoofdzetel betekent dat men niet noodzakelijk de economische activiteit in het betrokken arrondissement meet. Dit nadeel wordt afgezwakt omdat het hier over een evolutie doorheen de tijd gaat. Trimestriële procentuele veranderingen zijn dan belangrijker dan absolute gegevens. Een tweede nadeel is dat enkel bedrijven met een omzet van 500.000 euro of meer aangifte doen. Het kan zijn dat een bedrijf nu eens wel en dan weer niet beantwoordt aan dit criterium. Om dit nadeel te ondervangen is het aangewezen op provinciaal niveau te werken. 'Toetreders' en 'uittreders' vallen dan minder op en kunnen elkaar meer compenseren dan als men werkt op het arrondissementeel niveau.

Indicator: omzet in de kleinhandel

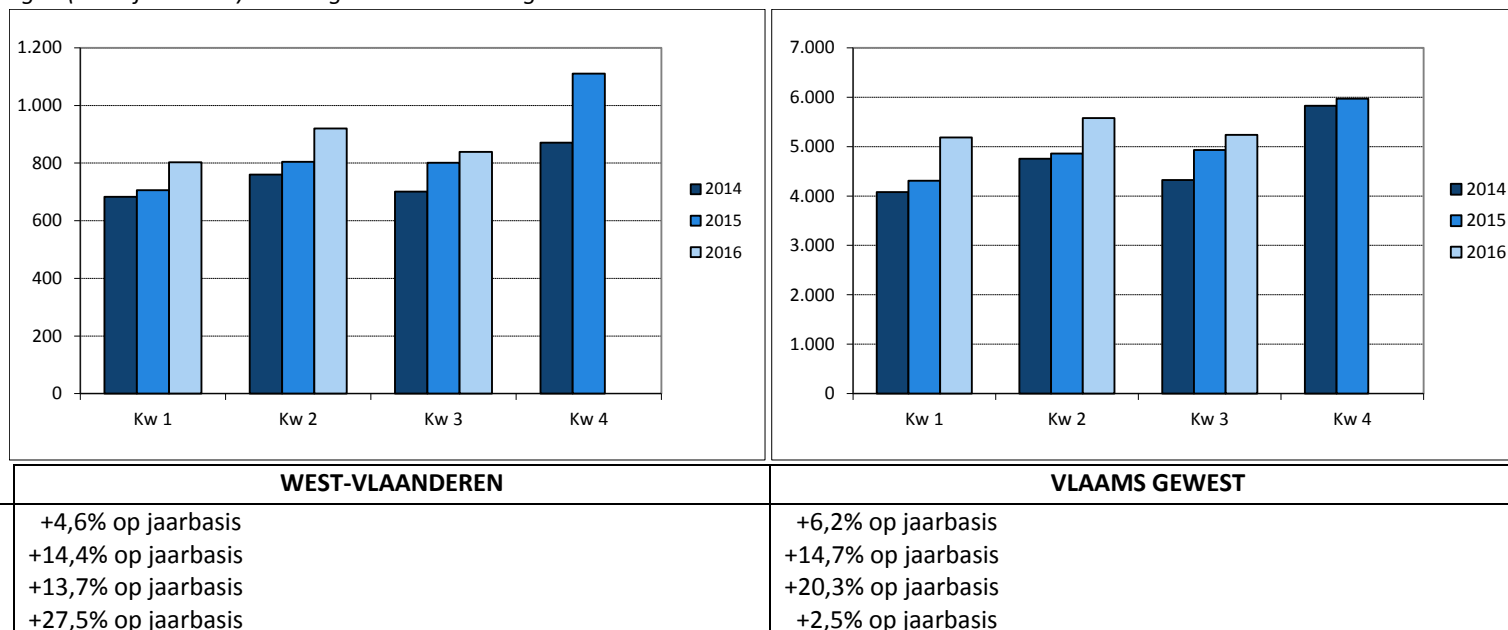
Figuur 13: Evolutie van de omzet (in miljoen euro) van de grote ondernemingen in de kleinhandel met zetel in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Indicator: investeringen

Figuur 14: Evolutie van de investeringen (in miljoen euro) van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen en Vlaams Gewest

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

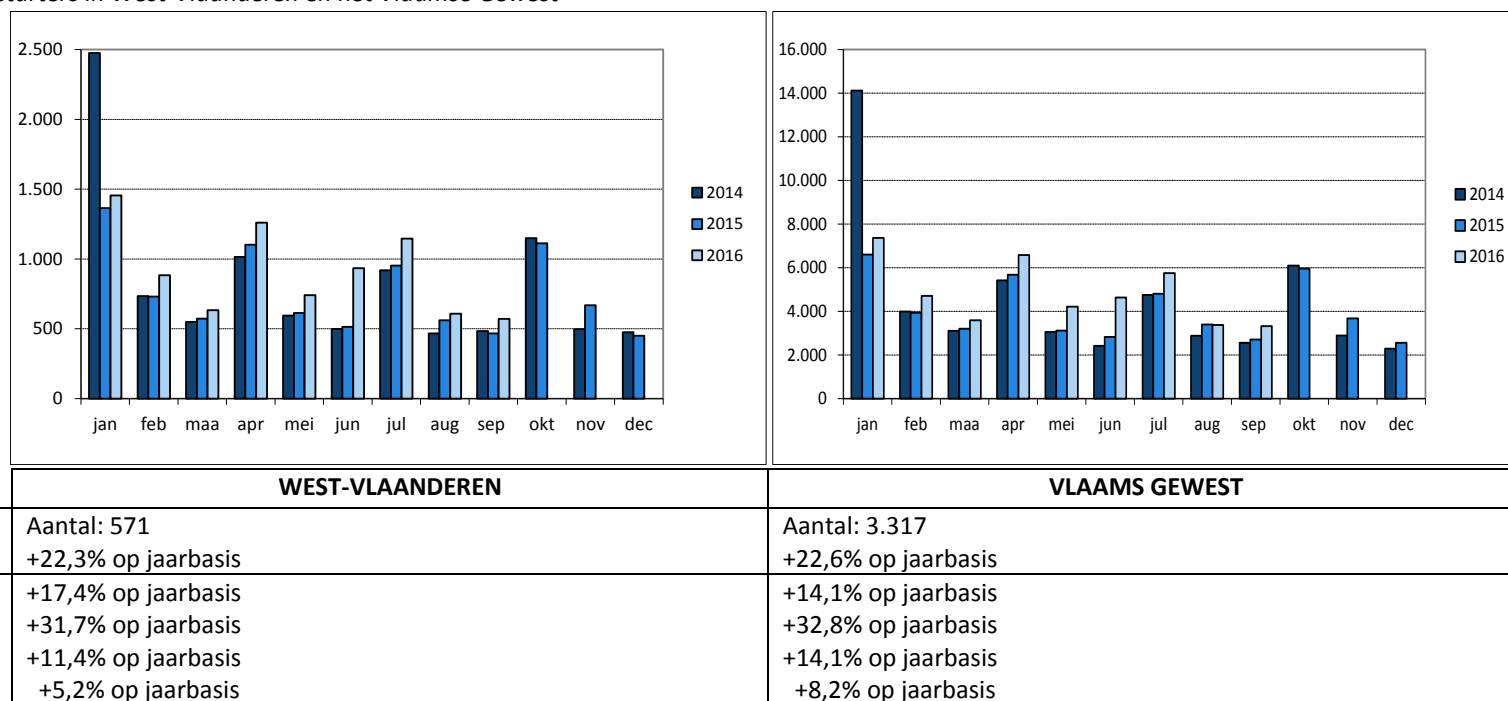
6. STARTERS

BRON: FOD Economie, Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

Cijfers tot en met september 2016.

Indicator: starters⁷

Figuur 15: Evolutie van het aantal starters in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

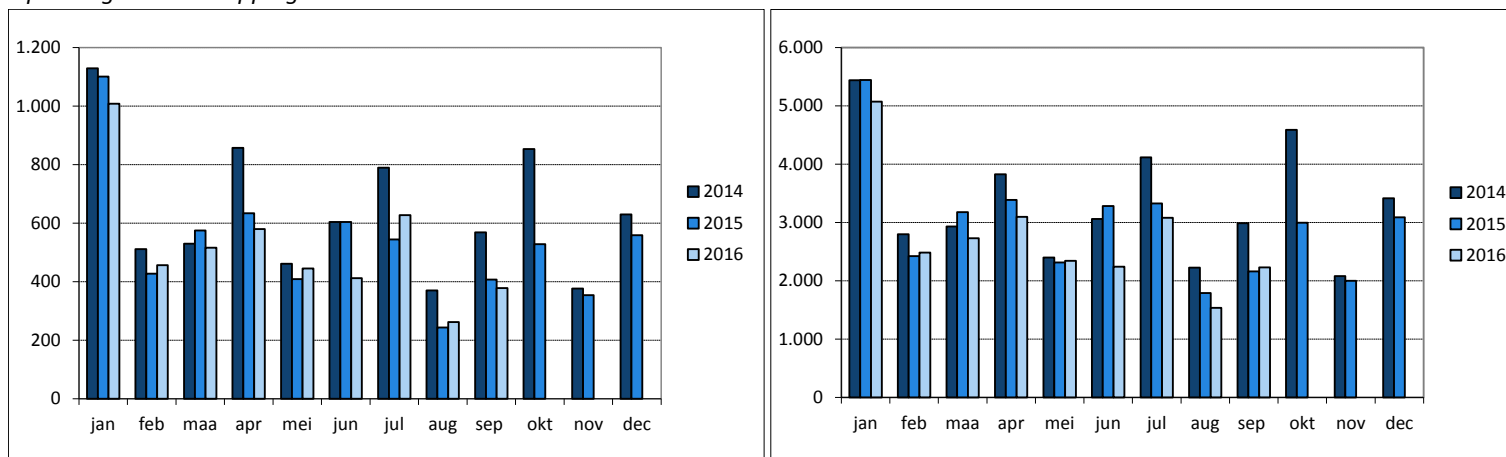

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

⁷ Het aantal starters wordt gedefinieerd als de som van het aantal nieuwe btw-plichtige en het aantal wederonderwerpingen van btw-plichtige ondernemingen. Niet-btw-plichtige ondernemingen worden niet opgenomen (zoals sommige handelsvennootschappen of non-profitorganisaties). De statistiek is gebaseerd op administratieve gegevens, wat noopt tot omzichtigheid bij de interpretatie van de cijfers. Een deel van het waargenomen verloop heeft immers een administratieve oorsprong die niet noodzakelijk beantwoordt aan een economische realiteit.

Indicator: stopzettingen en schrappingen

Figuur 16: Evolutie van het aantal stopzettingen en schrappingen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
September 2016	Aantal: 378 -7,1% op jaarbasis	Aantal: 2.230 +3,3% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2016	+6,1% op jaarbasis	-6,9% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2016	-12,8% op jaarbasis	-14,5% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2016	-5,8% op jaarbasis	-6,9% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2015	-22,5% op jaarbasis	-19,9% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Indicator: nettogroei⁸

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Januari-september 2016	Aantal: 3.543 +83,7% op jaarbasis	Aantal: 18.720 +109,1% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

⁸ Saldo van starters en stopzettingen/schrappingen.

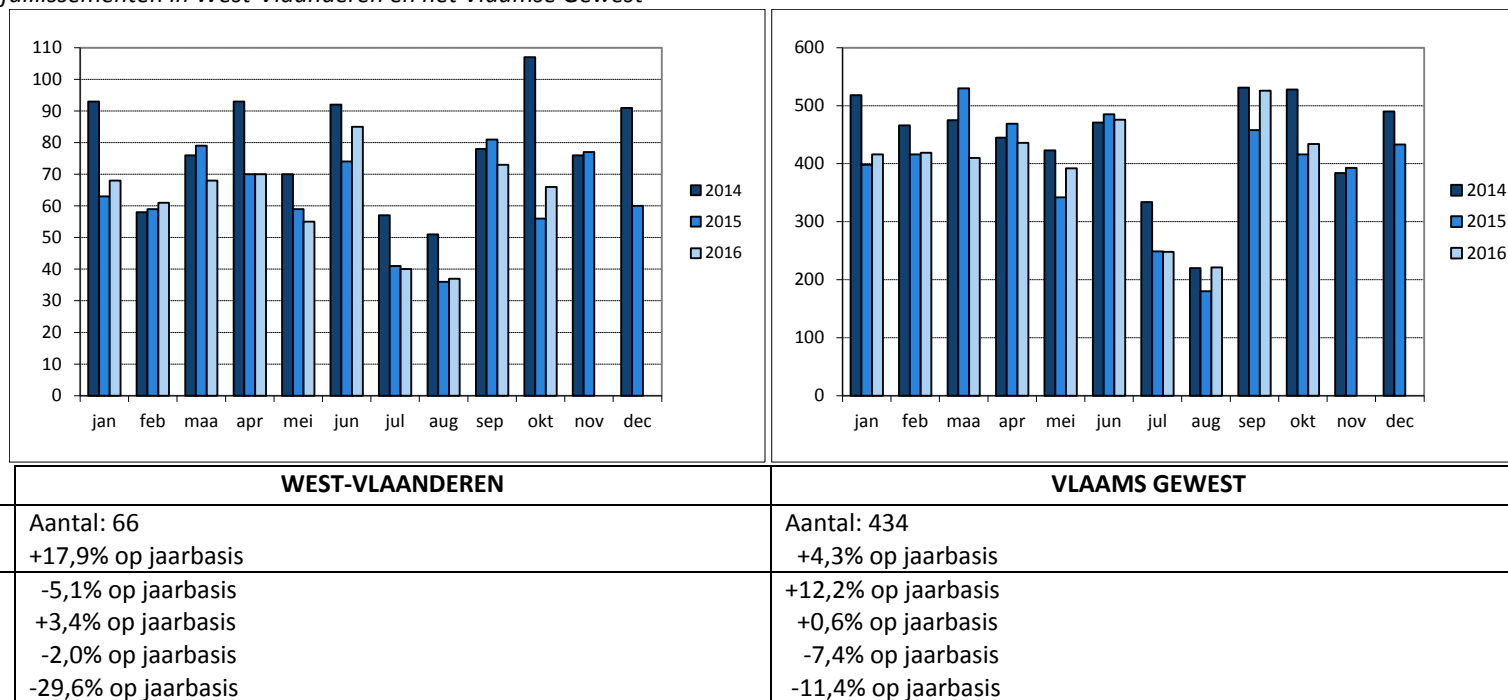
7. FAILLISEMENTEN EN VERLOREN JOBS

BRON: FOD Economie, Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, GRAYDON, VDAB

Cijfers tot en met oktober 2016.

Indicator: faillissementen

Figuur 17: Evolutie van het aantal faillissementen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Indicator: verloren jobs ten gevolge van faillissementen

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Oktober 2016	Aantal: 208 +24,6% op jaarbasis	Aantal: 916 -3,3% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2016	-1,6% op jaarbasis	-14,8% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2016	+9,5% op jaarbasis	+25,0% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2016	+43,8% op jaarbasis	+1,5% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2015	-28,4% op jaarbasis	-27,8% op jaarbasis

Bron: Graydon, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

De grootste faillissementen in West-Vlaanderen in de periode januari-juni 2016 waren Raamfabriek Vlieghe uit Kortrijk (april, 131 jobs), P.P.Z. uit Deerlijk (mei, 62 jobs), Petillion uit Ieper (mei, 56 jobs), Tuinen Descamps uit Kortrijk (juli, 43 jobs) en Bernard Langeret uit Ruiselede (oktober, 40 jobs).

Indicator: collectieve ontslagen⁹

	WEST-VLAANDEREN		VLAAMS GEWEST	
	Volledig uitgevoerd	Intentie	Volledig uitgevoerd	Intentie
Januari-oktober 2016	Aantal bedrijven: 7 +1 op jaarbasis	Aantal bedrijven: 2 +2 op jaarbasis	Aantal bedrijven: 52 +5 op jaarbasis	Aantal bedrijven: 21 +18 op jaarbasis
	Aantal ontslagen: 325 -124 op jaarbasis	Aantal ontslagen: 89 +89 op jaarbasis	Aantal ontslagen: 3.336 -1.560 op jaarbasis ¹⁰	Aantal ontslagen: 1.529 ¹¹ +1.322 op jaarbasis

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

⁹ De statistiek van de collectieve ontslagen bevat twee onderdelen, met name deel 1: de intenties tot collectief ontslag en deel 2: de effectief uitgevoerde collectieve ontslagen. De intenties tot collectief ontslag werden gemeld aan de sociale interventieadviseur maar de sociale onderhandelingen moeten nog starten of zijn nog bezig. Bij de effectief uitgevoerde collectieve ontslagen is het collectief ontslag volledig beschreven en werden alle te doorlopen procedures voltooid. Het aantal collectieve ontslagen in de oorspronkelijke intentie kan dus nog afwijken van het uiteindelijke aantal collectieve ontslagen. Alle collectieve ontslagen komen slechts één keer voor in de statistiek: ofwel bij het eerste deel (de intenties) ofwel later bij deel twee (de effectieve collectieve ontslagen).

¹⁰ In februari 2015 schrapte Delhaize 2.500 banen. Dit collectieve ontslag had wellicht ook gevolgen voor werknemers van West-Vlaamse vestigingen van het bedrijf.

¹¹ Hieronder 369 jobs bij Makro en 243 jobs bij Jacobs Douwe Egberts.

8. INSCHRIJVINGEN VAN PERSONENWAGENS

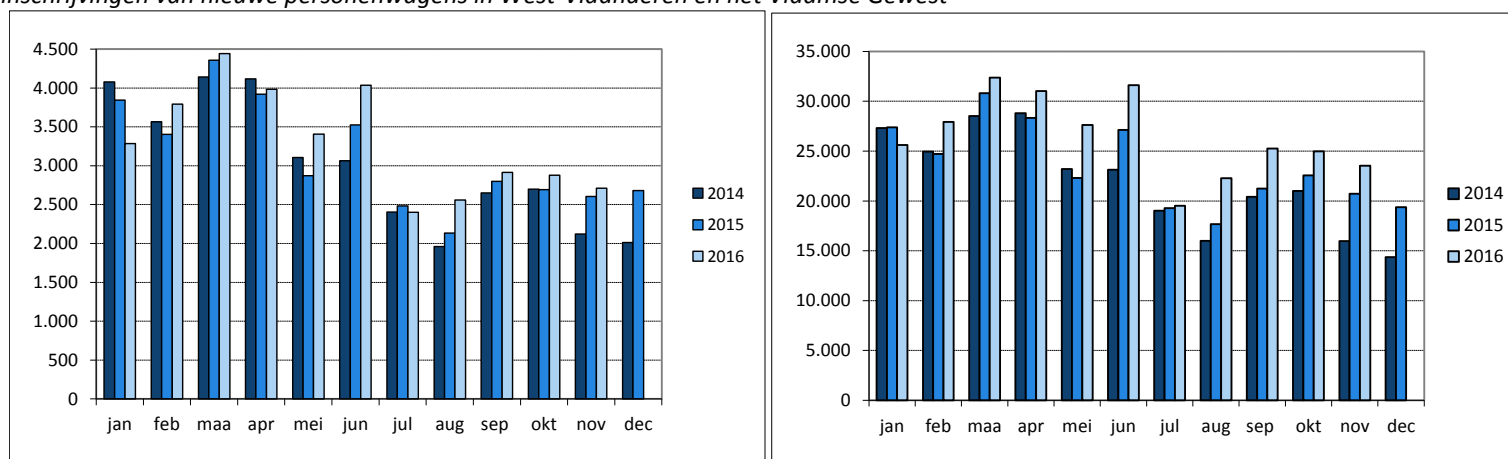
BRON: FEBIAC

Cijfers tot en met november 2016.

In maart 2016 stapte Febiac over naar een nieuwe rapporteeromgeving die toelaat om personenwagens (CAR) en wagens voor dubbel gebruik (MPC) nauwkeuriger te definiëren. Omdat het totaal van beide categorieën perfect vergelijkbaar is doorheen de tijd, analyseren we vanaf nu de inschrijvingen van CAR en MPC samen.

Indicator: inschrijvingen van nieuwe personenwagens

Figuur 18: Evolutie van het aantal inschrijvingen van nieuwe personenwagens in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

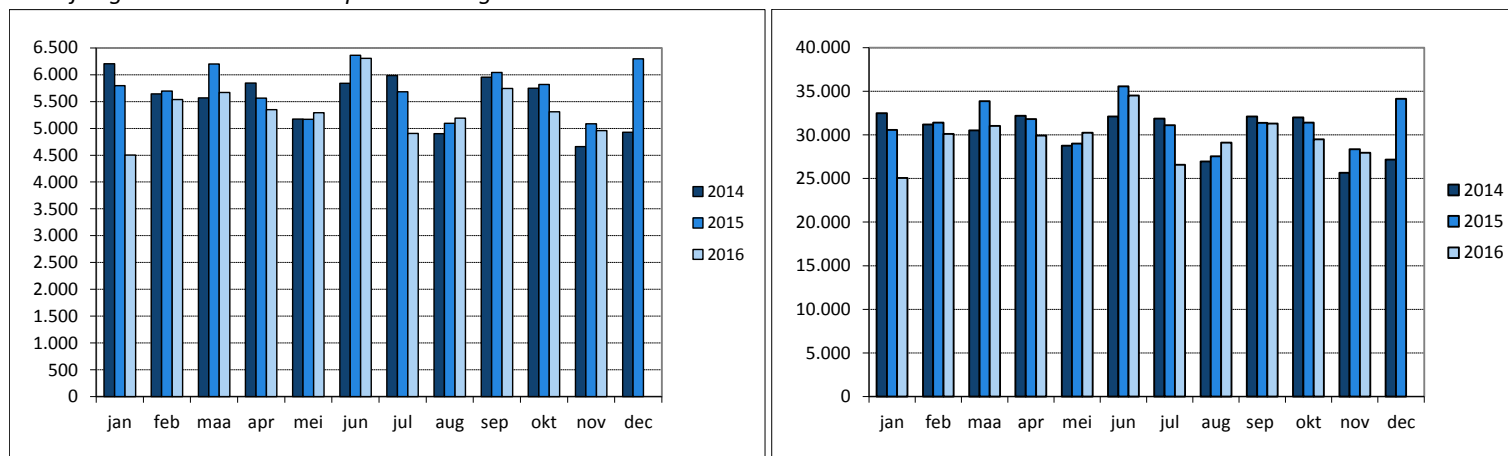

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
November 2016	Aantal: 2.712 +4,2% op jaarbasis	Aantal: 23.545 +13,6% op jaarbasis
Oktober 2016	+6,9% op jaarbasis	+10,7% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2016	+6,2% op jaarbasis	+15,2% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2016	+10,7% op jaarbasis	+16,1% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2016	-0,7% op jaarbasis	+3,6% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2015	+16,8% op jaarbasis	+22,0% op jaarbasis

Bron: FEBIAC, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Indicator: inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens

Figuur 19: Evolutie van het aantal inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
November 2016	Aantal: 4.957 -2,5% op jaarbasis	Aantal: 27.962 -1,4% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2016	-5,8% op jaarbasis	-3,4% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2016	-0,9% op jaarbasis	-1,7% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2016	-11,2% op jaarbasis	-10,1% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2015	+12,1% op jaarbasis	+10,7% op jaarbasis

Bron: FEBIAC, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

9. CONJUNCTUURINDICATOR VAN DE NATIONALE BANK

BRON: NBB

Cijfers tot en met november 2016¹².

Figuur 20: Conjunctuurcurven voor West-Vlaanderen

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

¹² Aan de hand van een maandelijkse enquête bij bedrijfsleiders gaat de Nationale Bank na hoe het gesteld is met een aantal facetten van de activiteit, de vraag en de vooruitzichten. Er zijn drie antwoordmogelijkheden: stijgend (positief), gelijkblijvend of dalend (negatief). De indicator is het saldo van de positieve en de negatieve antwoorden op deze vragen.

10. OVERZICHTSTABEL VOOR WEST-VLAANDEREN EN HET VLAAMSE GEWEST

Tabel 1: Evolutie van de sociaaleconomische indicatoren en de conjunctuur in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest (1)

Indicator	Eenheid	Datum	West-Vlaanderen		Vlaams Gewest	
			Waarde	Wijziging op jaarbasis	Waarde	Wijziging op jaarbasis
Arbeidsmarkt						
- nwwz totaal	aantal	nov 2016	30.983	-5,5%	216.738	-4,1%
- nwwz mannen	aantal	nov 2016	17.080	-3,5%	116.601	-3,9%
	aandeel		55,1%	+1,1%punt	53,8%	+0,1%punt
- nwwz vrouwen	aantal	nov 2016	13.903	-7,8%	100.137	-4,3%
	aandeel		44,9%	-1,1%punt	46,2%	+0,1%punt
- nwwz <25 jaar	aantal	nov 2016	7.219	-4,4%	44.406	-2,5%
	aandeel		23,3%	+0,3%punt	20,5%	+0,3%punt
- nwwz >50 jaar	aantal	nov 2016	8.728	-8,5%	60.143	-3,9%
	aandeel		28,2%	-0,9%punt	27,7%	+0,1%punt
- nwnwz	aantal	sep 2016	3.374	-17,4%	19.159	-16,6%
- ontvangende vacatures (2)	aantal	nov 2016	3.330	+38,5%	19.050	+28,1%
- lopende vacatures einde maand (2)	aantal	nov 2016	6.759	+43,4%	38.489	+46,9%
- tijdelijke werkloosheid	gem. aantal	sep 2016	2.808	-10,1%	10.219	-9,6%
Consumenten						
- vergunde woningen (nieuwbouw) (3)	aantal	aug 2016	736	-31,7%	3.071	-6,0%
- vergunde woningen (renovatie) (3)	aantal	aug 2016	368	+8,2%	1.632	+9,5%
- omzet kleinhandel	mio euro	kw 3 - 2016	1.794	-1,4%	13.466	+7,0%
- inschrijvingen nieuwe personenwagens	aantal	nov 2016	2.712	+4,2%	23.545	+13,6%
- inschrijvingen tweedehandspersonenwagens	aantal	nov 2016	4.957	-2,5%	27.962	-1,4%

Indicator	Eenheid	Datum	West-Vlaanderen		Vlaams Gewest	
			Waarde	Wijziging op jaarbasis	Waarde	Wijziging op jaarbasis
Producenten						
- omzet	mio euro	kw 3 - 2016	21.613	+3,8%	141.757	+2,9%
- investeringen	mio euro	kw 3 - 2016	839	+4,6%	5.237	+6,2%
- starters	aantal	sep 2016	571	+22,3%	3.317	+22,6%
- faillissementen	aantal	okt 2016	66	+17,9%	434	+4,3%
- banen verloren door faillissementen	aantal	okt 2016	208	+24,6%	916	-3,3%
- conjunctuurindicator	brutowaarde	aug 2016	-2,4	+4,8 punten	-	-

(1) Indicatoren die ongunstig evolueerden zijn gemarkeerd.

(2) NEC, exclusief interim-vacatures.

(3) Voorlopige cijfers.

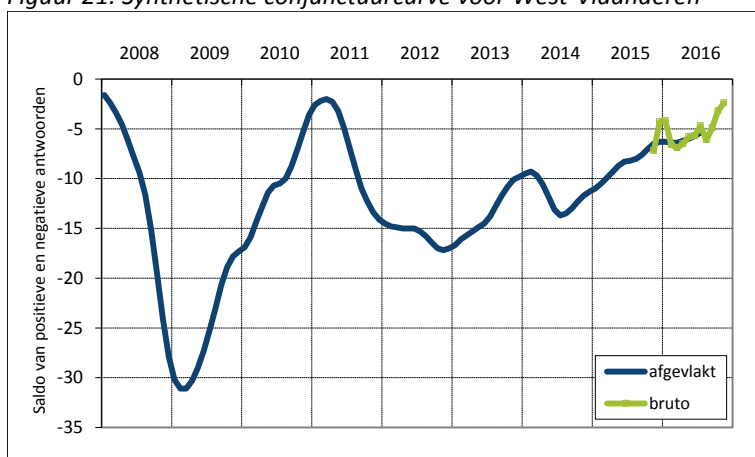
Bron: VDAB, RVA, FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), FEBIAC, NBB, Graydon, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

11. BESLUIT

Alle arbeidsmarktindicatoren toonden de voorbije maanden duidelijk een gunstige evolutie in West-Vlaanderen. Bij de indicatoren die het producenten- en consumentenvertrouwen weerspiegelen is er geen éénduidig gunstige of ongunstige evolutie.

Nadat ze in het eerste kwartaal van 2016 op hetzelfde niveau bleef, was de afgevlakte synthetische conjunctuurcurve (zie figuur 21) door de vooral stijgende brutowaarden in de periode april - november weer opwaarts gericht in de periode april - juli 2016.

Figuur 21: Synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Hieronder vatten we nog even samen welke indicatoren gunstig (+) of ongunstig (-) evolueerden. Onvolledige kwartalen werden gemarkeerd.

Arbeidsmarktindicatoren

Indicator	West-Vlaanderen				Vlaams Gewest			
	Kw 1 - 2016	Kw 2 - 2016	Kw 3 - 2016	Kw 4 - 2016	Kw 1 - 2016	Kw 2 - 2016	Kw 3 - 2016	Kw 4 - 2016
Niet-werkende werkzoekenden totaal	+	+	+	+	+	+	+	+
Niet-werkende werkzoekenden mannen	+	+	+	+	+	+	+	+
Niet-werkende werkzoekenden vrouwen	+	+	+	+	+	+	+	+
Niet-werkende werkzoekenden <25 jaar	+	-	+	+	+	-	+	+
Niet-werkende werkzoekenden >50 jaar	+	+	+	+	+	+	+	+
Niet-werkende niet-werkzoekenden	+	+	+		+	+	+	
Ontvangen vacatures	+	+	+	+	+	+	+	+
Openstaande vacatures	+	+	+	+	+	+	+	+
Tijdelijke werkloosheid	+	+	+		+	-	+	

Het aantal niet-werkende werkzoekenden in West-Vlaanderen blijft op jaarbasis verder dalen. In het derde kwartaal en de maanden oktober en november 2016 zijn de afnames op jaarbasis iets kleiner dan gemiddeld in de eerste twee kwartalen van 2016. Deze evolutie kan worden toegeschreven aan de mannelijke niet-werkende werkzoekenden; bij de vrouwelijk niet-werkende werkzoekenden werd de dalende trend in de loop van 2016 nog groter. Met uitzondering van mei en juni lag het aantal jeugdwerklozen in de periode januari-november 2016

telkens lager dan in de overeenkomstige maanden van 2015. Behalve in september 2016 waren deze afnames op jaarbasis telkens kleiner dan de afnames van het totale aantal werklozen, waardoor het aandeel jeugdwerklozen toenam. Het aantal werklozen van 50 jaar en ouder dat nog werkzoekend is, kende in de eerste drie kwartalen van 2016 aanzienlijke afnames op jaarbasis; in oktober en november 2016 waren de afnames op jaarbasis iets kleiner dan gemiddeld in het tweede en derde kwartaal van 2016. Het aantal oudere uitgeschreven werklozen van 50 jaar daalde in de eerste negen maanden van 2016 nog sterker dan het aantal niet-werkende werkzoekende 50-plussers en kende steeds grotere afnames op jaarbasis. In het derde kwartaal van 2016 ontving de VDAB een derde meer vacatures dan in het derde kwartaal van 2015 en ook in oktober en vooral november 2016 waren er aanzienlijke toenames op jaarbasis. Het aantal openstaande vacatures op het einde van de maand kende in het derde kwartaal van 2016 een nog sterkere toename op jaarbasis; ook in oktober en november 2016 zette deze trend zich door. Een dalend aantal niet-werkende werkzoekenden in combinatie met een stijgend aantal openstaande vacatures zorgt voor een stijgende arbeidsmarktkrapte, wat typerend is voor een verbeterende conjunctuur. Ondanks een toename in juli was er in het derde kwartaal van 2016 een aanzienlijke afname op jaarbasis van de tijdelijke werkloosheid.

Producentenvertrouwen

Indicator	West-Vlaanderen				Vlaams Gewest			
	Kw 1 - 2016	Kw 2 - 2016	Kw 3 - 2016	Kw 4 - 2016	Kw 1 - 2016	Kw 2 - 2016	Kw 3 - 2016	Kw 4 - 2016
Omzet	+	+	+		+	+	+	
Investerings	+	+	+		+	+	+	
Starters	+	+	+		+	+	+	
Stopzettingen en schrappingen	+	+	-		+	+	+	
Faillissementen	+	-	+	-	+	-	-	-
Verloren jobs	-	-	+	-	-	-	+	+

Net als in de eerste twee kwartalen realiseerden de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen ook in het derde kwartaal van 2016 meer omzet op jaarbasis. Ook de investeringen evolueerden positief in het derde kwartaal van 2016, al was de toename op jaarbasis wel kleiner dan in de eerste twee kwartalen van 2016. In de eerste negen maanden van 2016 telde West-Vlaanderen elke maand meer starters dan in de overeenkomstige maanden van 2015. In het derde kwartaal was de toename op jaarbasis aanzienlijk, doch kleiner dan in het tweede kwartaal van 2016. Inzake stopzettingen en schrappingen kon de afname op jaarbasis in september de toenames in juli en augustus niet teniet doen, waardoor in het derde kwartaal van 2016 meer stopzettingen en schrappingen werden geteld dan in het derde kwartaal van 2015. Een groter aantal starters in combinatie met een kleiner aantal stopzettingen en schrappingen in de eerste negen maanden van 2016 in vergelijking met de eerste negen maanden van 2015, zorgden voor een grotere nettogroei van het aantal ondernemingen. In oktober 2016 gingen meer ondernemingen failliet dan in oktober 2015; dankzij afnames in juli en september was er in het derde kwartaal van 2016 wel een afname. De toename van het aantal faillissementen in oktober 2016 ging gepaard met een aanzienlijke toename van het aantal verloren jobs. In het derde kwartaal was er een lichte afname van het aantal verloren jobs als gevolg van een faillissement.

Consumentenvertrouwen

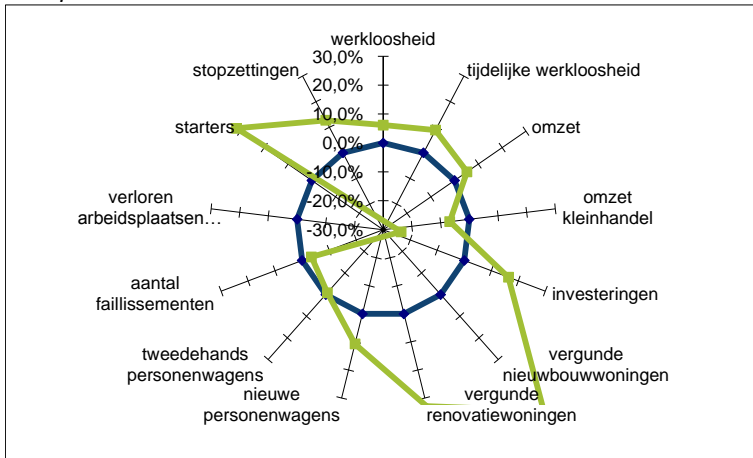
Indicator	West-Vlaanderen				Vlaams Gewest			
	Kw 1 - 2016	Kw 2 - 2016	Kw 3 - 2016	Kw 4 - 2016	Kw 1 - 2016	Kw 2 - 2016	Kw 3 - 2016	Kw 4 - 2016
Vergunde woningen (nieuwbouw)	+	+	-		+	+	-	
Vergunde woningen (renovatie)	-	+	+		-	+	-	
Omzet kleinhandel	-	-	-		+	+	+	
Inschrijvingen nieuwe personenwagens	-	+	+	+	+	+	+	+
Inschrijvingen tweedehandspersonenwagens	-	-	-	-	-	-	-	-

Als gevolg van de nieuwe verstrenging van het toegelaten maximale E-peil op 1 januari 2016 en het ermee gepaard gaande anticipatie-effect, was er in West-Vlaanderen in het eerste kwartaal van 2016 meer dan een verdubbeling van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in vergelijking met het eerste kwartaal van 2015 en ondanks een afname in juni was er ook in het tweede kwartaal een aanzienlijke toename op jaarbasis. In juli en augustus was er respectievelijk een toename en een afname op jaarbasis van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen. Door een sterke afname op jaarbasis in maart lag het aantal vergunde renovatiewoningen in het eerste kwartaal van 2016 lager dan in het eerste kwartaal van 2015. In het tweede kwartaal en de daaropvolgende maanden juli en augustus waren er toenames op jaarbasis. De omzet van bedrijven in de kleinhandel kende in West-Vlaanderen in het derde kwartaal van 2016 een lichte afname op jaarbasis; deze afname was evenwel kleiner dan in de eerste twee kwartalen van 2016. In het derde kwartaal van 2016 werden meer nieuwe personenwagens ingeschreven dan in het derde kwartaal van 2015. Ook in oktober en november 2016 waren er toenames op jaarbasis. In West-Vlaanderen werden in het derde kwartaal van 2016 minder tweedehandspersonenwagens ingeschreven dan in het derde kwartaal van 2015. Ook in oktober en november 2016 waren er afnames op jaarbasis.

De diamant van West-Vlaanderen¹³ (zie figuur 22) tot slot toont de evolutie van de verschillende indicatoren in het tweede kwartaal van 2016 ten opzichte van het tweede kwartaal van 2015. Van de 13 sociaaleconomische indicatoren in de diamant evolueerden er negen in positieve richting. Bij de vier indicatoren die ongunstig evolueerden - omzet kleinhandel, inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens, faillissementen en verloren arbeidsplaatsen - bleef de negatieve evolutie vrij beperkt.

¹³ De "diamant van West-Vlaanderen" bestaat uit een assenstelsel waarop met een stip de waarden van verschillende indicatoren zijn weergegeven. De stippen zijn verbonden met een lijn. Zij vormen de "diamant". Op de verticale as staat de schaalindeling ingetekend, die in feite de procentuele "verbetering" of "verslechtering" van de indicatoren weergeeft. Bij een stationaire toestand (0% groei) wordt een figuur verkregen zoals aangeduid door de centrale veelhoek. Bij een verbetering van de indicator liggen de waarden buiten de centrale veelhoek. Bij een verslechtering vallen de stippen binnen de centrale veelhoek. Als alle waarden in gunstige zin evolueren, dan is de diamant groter dan de centrale veelhoek.

Figuur 22: Evolutie van de sociaaleconomische indicatoren in West-Vlaanderen in het tweede kwartaal van 2016 ten opzichte van het tweede kwartaal van 2015

Bron: VDAB, RVA, FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), FEBIAC, Graydon, Verwerking: POM West-Vlaanderen.